

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาและคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัติ
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือ
ที่ นร ๑๐๒๓/๔๔ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และ ที่ นร ๑๐๒๓/๑๒๔ ลงวันที่ ๑๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยมาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้มี
คณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคณะหนึ่ง และ
คณะอนุกรรมการอีกจำนวนหกคณะ เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการสรรหาสมาชิก สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงหารือ ดังนี้

๑. กรรมการสรรหาหรืออนุกรรมการต้องมาประชุมด้วยตนเองหรือไม่ หรือจะ
สามารถมอบหมายให้ผู้แทนเข้าประชุมแทนได้หรือไม่

๒. ในกรณีที่สามารมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนได้ ผู้เข้าร่วมประชุมแทน
มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือไม่

๓. คณะกรรมการสรรหาสามารถมอบอำนาจของตนเองในการกำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการสรรหาให้คณะอนุกรรมการได้หรือไม่

๔. คณะกรรมการสรรหาสามารถสั่งการหรือมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ
ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ เกี่ยวกับการสรรหาสมาชิกรวมทั้งนอกเหนือที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ (๒) และ (๓) ได้
หรือไม่

๕. คณะกรรมการสรรหาหมดวาระการปฏิบัติหน้าที่หรือสิ้นสุดการเป็น
คณะกรรมการสรรหาเมื่อใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำ
ชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นควรพิจารณากรรมการแต่ละประเภทตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังต่อไปนี้

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๓๑๒ ลงวันที่ ๒๒
มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ มาตรา ๖ การได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๕ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิก ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติจำนวนยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย

- (ก) ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นประธาน
- (ข) ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน
- (ค) อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ

สามคน

- (ง) อธิการบดีของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสามคน

(จ) ผู้แทนสถาบันภาคการผลิต จำนวนสี่คน ประกอบด้วย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยหนึ่งคน ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมธนาคารไทยหนึ่งคน และผู้แทนชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด หนึ่งคน

- (ฉ) ผู้แทนสหภาพแรงงาน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(ช) ผู้แทนองค์กรเอกชนที่ดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกกันเองในแต่ละด้าน ๆ ละหนึ่งคนจากองค์กรภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์หลัก ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านการพัฒนาชุมชนชนบท การพัฒนาชุมชนเมือง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการเกษตรทางเลือก หรือการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๒) ด้านการพัฒนาชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วย

(๓) ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน สิทธิของผู้บริโภค การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือการพัฒนาแรงงาน

- (๔) ด้านการสาธารณสุข การศึกษา หรือศิลปวัฒนธรรม

(ข) ผู้แทนสื่อมวลชนในกิจการด้านหนังสือพิมพ์ ด้านวิทยุกระจายเสียงและด้านวิทยุโทรทัศน์ซึ่งเลือกกันเองกิจการละหนึ่งคน รวมเป็นสามคน

ให้เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา

องค์กรตาม (๑) (ข) และ (ช) ต้องเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนครบกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ถ้าองค์กรใดมีวัตถุประสงค์หลักหลายด้าน ให้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกในด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

การเลือกกรรมการสรรหาตาม (๑) (ฉ) (ช) และ (ช) ให้ใช้วิธีการจัดส่งทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกมีคะแนนเท่ากันอันเป็นเหตุให้เกินจำนวนที่จะพึงมีได้ ให้ใช้วิธีการจับสลาก

(๒) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิก โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบ คุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกและแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวนหกคณะ ดังต่อไปนี้

- (ก) คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการเกษตร
- (ข) คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการอุตสาหกรรม
- (ค) คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการบริการ
- (ง) คณะอนุกรรมการกลุ่มในภาคสังคม
- (จ) คณะอนุกรรมการกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร

(๑) ประธานกรรมการตามมาตรา ๖ (๑) (ก) เห็นว่า เนื่องจากกำหนดให้มาจากประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงเป็นการแต่งตั้งโดยตำแหน่ง ถ้าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และมีผู้ทำหน้าที่แทนได้ ผู้นั้นก็ย่อมเข้าประชุมแทนได้

(๒) กรรมการจากภาคราชการและสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๖ (๑) (ข) (ค) และ (ง) เห็นว่า การเป็นกรรมการดังกล่าวเนื่องมาจากการดำรงตำแหน่ง แต่กฎหมายบัญญัติให้มีการเลือกกันเองด้วย จึงเป็นการเลือกบุคคลจากผู้ดำรงตำแหน่งนั้น การเป็นกรรมการสรรหาจึงเป็นการเฉพาะตัว การมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนจึงไม่อาจกระทำได้ นอกจากนี้แล้วถ้าผู้นั้นไม่ได้ดำรงตำแหน่งหรือมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งไปแล้ว ย่อมจะต้องพ้นจากการเป็นกรรมการสรรหาด้วยเหตุที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งด้วย

(๓) ผู้แทนสถาบันภาคการผลิตตามมาตรา ๖ (๑) (จ) มีปัญหาพิจารณาเบื้องต้นว่า บทบัญญัติดังกล่าวคำนึงถึงตำแหน่งหรือการเป็นผู้แทนเฉพาะตัว เห็นว่า มาตรา ๖ (๑) (จ) ไม่ได้มุ่งถึงตำแหน่ง เพราะถ้ามุ่งถึงตำแหน่งก็ควรใช้คำว่า “ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย” หรือ “ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” ในทำนองเดียวกับผู้เป็นประธานกรรมการสรรหาที่ใช้คำว่า “ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็น

(ฉ) คณะอนุกรรมการกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้คณะอนุกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วย อนุกรรมการคณะละสิบสองคนซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการหรือมีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการดำนนั้น โดยมีผู้แทน ภาคราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันภาคการผลิต สหภาพแรงงาน องค์การภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และสื่อมวลชนในจำนวนที่เท่ากัน

บุคคลใดจะเป็นอนุกรรมการเกินกว่าหนึ่งคณะไม่ได้

ให้คณะอนุกรรมการแต่ละคณะตาม (๒) (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) มีหน้าที่เสนอรายชื่อองค์กรที่มีคุณลักษณะและมีกิจกรรมที่เหมาะสมให้เป็นองค์กรผู้มีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ โดยให้คำนึงถึงองค์กรที่มีการดำเนินกิจกรรมจริงและมีลักษณะการบริหารงานเป็นที่ปรากฏอย่างต่อเนื่องซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

(๓) ให้องค์กรผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกแต่ละองค์กรเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมัครใจตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหากำหนด และให้คณะอนุกรรมการตาม (๒) คัดเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อมาดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีได้ตามที่กำหนดสำหรับกลุ่มนั้นๆ ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

(๔) ให้บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกของแต่ละกลุ่มตาม (๓) ประชุมกัน เพื่อทำการคัดเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนดให้ได้บุคคลผู้ที่จะเป็นสมาชิก ตามจำนวนที่จะพึงมีได้ตามที่กำหนดสำหรับกลุ่มนั้นๆ ทั้งนี้ ให้บุคคลผู้ได้รับคะแนนลำดับรองลงไปจำนวนสิบคนแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับการบรรจุในบัญชีรายชื่อสำรองของแต่ละกลุ่มนั้นๆ

(๕) เมื่อทุกกลุ่มได้คัดเลือกบุคคลผู้ที่จะเป็นสมาชิกในกลุ่มของตนครบถ้วนทุกกลุ่มแล้ว ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการให้ประกาศรายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษา

ประธาน” แต่อนุमतรานี้ได้ใช้คำว่า “ผู้แทน” กรรมการสรรหาจึงเป็นผู้แทนจากการเสนอชื่อขององค์กรนั้น จึงไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมในฐานะกรรมการแทนได้ เว้นแต่ในหนังสือที่เสนอชื่อจะระบุผู้ทำหน้าที่สำรองไว้

(๔) ผู้แทนสหภาพแรงงาน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน (๔ องค์กร) และผู้แทนสื่อมวลชนต่างๆ ตามมาตรา ๖ (๑) (ฉ) (ช) และ (ซ) จะเห็นได้ว่าบัญญัติให้มาจากการเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มการเลือกจึงเป็นการเลือกตัวบุคคลจากกลุ่มนั้นๆ ผู้ที่ได้รับเลือกจึงไม่อาจให้ผู้อื่นทำหน้าที่แทนตนได้ ฉะนั้น ไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นทำหน้าที่เป็นกรรมการสรรหาแทนได้

สำหรับการประชุมของคณะกรรมการนั้น เนื่องจากมาตรา ๖ (๒) บัญญัติให้แต่งตั้งอนุกรรมการจากบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการหรือมีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับด้านนั้น โดยมีผู้แทนภาคราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันภาคการผลิต สหภาพแรงงาน องค์กรภาคเอกชน และสื่อมวลชนในจำนวนที่เท่ากัน จึงเป็นการมุ่งถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวที่บุคคลนั้นมีอยู่ การได้รับแต่งตั้งเป็นเรื่องเฉพาะตัว จึงไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า การที่จะได้รับเบี้ยประชุมนั้นต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการหรือองค์กรนั้นๆ ฉะนั้น หากเป็นกรณีที่มาอบหมายไม่ได้ตามกรณีในข้อหาหรือประเด็นที่หนึ่ง ก็ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

ประเด็นที่สาม เห็นว่า คณะกรรมการสรรหาย่อมจะต้องมีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมาตรา ๖ (๒) บัญญัติให้ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิกโดยกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก รวมทั้งแต่งตั้งอนุกรรมการ คณะกรรมการสรรหาที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามนั้น การมอบอำนาจใดๆ ให้คณะอนุกรรมการจึงไม่อาจกระทำได้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้ที่จะเป็นสมาชิกเป็นผู้ที่จะต้องมาจากตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพหลากหลาย การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอาจเป็นลักษณะของรายละเอียด เมื่อเป็นเช่นนี้คณะกรรมการสรรหาย่อมที่จะขอให้คณะอนุกรรมการแต่ละด้านพิจารณาและเสนอความคิดเห็นได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวก็จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลและความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหา และหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก ก็จะต้องกำหนดหรือออกโดยคณะกรรมการสรรหาเท่านั้น

ประเด็นที่สี่ เห็นว่า การสรรหาสมาชิกเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ส่วนคณะอนุกรรมการมีหน้าที่อยู่เพียงสองประการเท่านั้น คือ (๑) เสนอรายชื่อองค์กรที่จะเป็นองค์กรผู้มีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ และ (๒) คัดเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อตามจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด การให้มีหน้าที่อื่นนอกจากนี้ก็ย่อมแล้วแต่คณะกรรมการสรรหาจะได้มอบหมาย ซึ่งถ้าได้กำหนดหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่อื่นใดที่จะช่วยในการสรรหาที่เป็นไปตามนั้น

ประเด็นที่ห้า เห็นว่า พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดไว้ว่าคณะกรรมการสรรหาจะหมดหน้าที่เมื่อใด แต่จาก

ถ้อยคำของมาตรา ๖ (๑) ที่ขึ้นต้นว่า “เมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิก” และเมื่อพิจารณาหน้าที่ของ คณะกรรมการสรรหาที่จะต้องดำเนินการคัดเลือกสมาชิกด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาต่างๆ ประกอบกับเมื่อพิจารณามาตรา ๖ (๕) ซึ่งบัญญัติว่า เมื่อได้คัดเลือกสมาชิกครบถ้วนทุกกลุ่มแล้ว ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการประกาศรายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษา คณะกรรมการสรรหาจึงหมดหน้าที่เมื่อ กระบวนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสิ้นสุดลงแล้ว คือ ประกาศ รายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษา

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๔๔